

6.ÜNİTE: II. DÜNYA SAVAŞI SONRASINDA TÜRKİYE VE DÜNYA-TYT SORULARI

A. 1945-1950 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE

1. Siyasi Gelişmeler

1. Birleşmiş Milletler Anayasası'nda teşkilata üye olabilmek için demokratik bir rejime sahip olunması gerektiği belirtiliyordu. Tüm bu sebeplerle Türkiye, çok partili siyasal hayata geçileceğini aşağıdaki hangi konferansta duyurmuştur?

- A) Atlantik
- B) Yalta
- C) San Francisco
- D) Potsdam
- E) Tahran

2. Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri Celal Bayar, Adnan Menderes, Refik Koraltan ve Fuat Köprülü 7 Haziran 1945'te anayasanın millî egemenlik ilkesine işlerlik kazandırılmasını ve parti yönetiminde demokratik ilkelere uygun hareket edilmesini talep ettiler.

Verdikleri bu önergeye aşağıdaki hangi isim verilmiştir?

- A) Dörtlülük Takrir
- B) Dörtlülük Önerge
- C) Tekalif-i Milliye
- D) Varlık Kanunu
- E) Misak-ı İktisadi

3. Sanayici Nuri Demirağ tarafından 18 Temmuz 1945'te, CHP karşısında ilk muhalefet partisi olarak kurulan parti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millet Partisi
- B) Demokrat Parti
- C) Millî Kalkınma Partisi
- D) Hürriyet Partisi
- E) Milli Selamet Partisi

4. 7 Haziran 1945 tarihinde CHP milletvekilleri Adnan Menderes, Celal Bayar, Fuat Köprülü ve Refik Koraltan “*Anayasa’nın millî egemenlik ilkesine işlerlik kazandırılmasını ve parti işleyişinin demokratik ilkelere uygun olarak yürütülmesini*” içeren taleplerini parti grubuna verdiler. Muhaliflerden Celal Bayar da yaşananlara tepkisini göstermek için partisinden istifa etti. Bu milletvekilleri bir süre sonra bir araya gelerek bir siyasi parti kurdular (7 Ocak 1946) **Yukarıda kuruluş gelişmeleri anlatılan parti aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Millet Partisi
- B) Demokrat Parti
- C) Millî Kalkınma Partisi
- D) Hürriyet Partisi
- E) Milli Selamet Partisi

5. **Türk siyasi tarihinin tek dereceli ve çok partili ilk genel seçimi hangi yıl yapılmıştır?**

- A) 1935
- B) 1945
- C) 1946
- D) 1950
- E) 1954

6. **Açık oy gizli sayım ilkesi yerine günümüzde de geçerli olan gizli oy açık sayım usulü ile yapılan ilk seçim hangi yıl yapılmıştır?**

- A) 1935
- B) 1945
- C) 1946
- D) 1950
- E) 1954

7. 1950 genel seçimleriyle birlikte Cumhuriyet Halk Partisinin 27 yıllık iktidarı son buldu, Demokrat Partinin 10 yıl sürecek iktidarı başladı. Seçimlerin ardından 22 Mayıs 1950'de TBMM'de cumhurbaşkanlığı seçimi gerçekleştirildi.

Türkiye'nin üçüncü cumhurbaşkanı olarak seçilen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Celal Bayar
- B) Adnan Menderes
- C) Fuat Köprülü
- D) Refik Koraltan
- E) Fatin Rüştü Zorlu

2. Ekonomik ve Sosyal Gelişmeler

8. II. Dünya Savaşı'ndan sonra devletçi ekonomi politikasından özel teşebbüse ağırlık veren liberal ekonomiye geçişin ilk adımları atıldı. Türkiye 1947'de Uluslararası Para Fonuna (IMF) ve Dünya Bankasına üye oldu.

1947'de ABD Başkanı Truman'ın açıkladığı ve içinde Türkiye'ye mali yardım ve kredi verilmesine yönelik programın adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Marshall Planı
- B) Truman Doktrini
- C) Monroe Doktrini
- D) Eisenhower Planı
- E) Roosevelt Planı

9. II. Dünya Savaşı sonrasında basına yönelik kısıtlamalar azaldı, gazete ve dergi sayıları arttı. **Aşağıdakilerden hangisi II. Dünya Savaşı sonrası dönemde Türkiye'de yayında olan dergilerden biri değildir?**

- A) Büyük Doğu
- B) Yeditepe
- C) Pazar Postası
- D) Markopaşa
- E) Tasvir-i Efkar

10. Edebiyatta Orhan Veli, Melih Cevdet Anday ve Oktay Rifat'ın başını çektiği edebiyat akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Garip
- B) Fecr-i Ati
- C) Servet-i Fünun
- D) Fakir
- E) İkinci Yeni

B. II. DÜNYA SAVAŞI SONRASINDA ULUSLARARASI İLİŞKİLER VE TÜRK DIŞ POLİTİKASI

1. Soğuk Savaş Döneminin Başlaması

11. II. Dünya Savaşı Mihver Devletlere karşı ABD ve SSCB gibi farklı ideolojilere sahip devletleri bir araya getirmişti. Ancak daha savaş sona ermeden bu iki güç arasında başlayan karşılıklı güvensizlik 1947'den itibaren açık bir gerginliğe dönüştü. Batı ve Doğu Bloku olarak ikiye ayrılan taraflar arasında siyasi, askerî, ideolojik ve ekonomik alanlarda bir yarış başladı. Doğrudan silahlı bir çatışmanın yaşanmadığı bu dönemde dünya, tarafların nükleer silahlarının tehdidi altında kaldı.

Yukarıda özellikleri verilen dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıcak Savaş
- B) Yumuşama
- C) Soğuk Savaş
- D) Konvansiyon
- E) Koalisyon

b. Doğu Blokunun Kuruluşu

12. Savaş sonunda Avrupa'nın doğusunu kontrolü altına aldı. Yayılmacı bir dış siyaseti benimseyerek kontrol ettiği ülkelerde komünist rejimler kurdu. Böylece uydu devletler oluşturarak Doğu Blokunun oluşmasına zemin hazırladı. Romanya, Polonya, Macaristan, Bulgaristan, Çekoslovakya gibi Doğu ve Orta Avrupa ülkelerini kendi kontrolü altına alıp Türkiye ve Yunanistan üzerinde de etkili olmaya çalıştı.

Yukarıda izlediği politikanın özellikleri verilen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çin
- B) ABD
- C) SSCB
- D) İngiltere
- E) Fransa

13. SSCB, uydu ülkelerle arasındaki iş birliğini güçlendirmek ve bu ülkeler üzerindeki kontrolünü devam ettirmek için 5 Ekim 1947’de Polonya, Bulgaristan, Çekoslovakya, Romanya, Macaristan, Yugoslavya, Fransa, İtalya komünist parti liderlerini bir araya getiren kuruluşun adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Comecon
- B) Cominform
- C) NATO
- D) AET
- E) AB

14. Komünist rejimle yönetilen ülkeler arasında ekonomik iş birliği ve dayanışma amacıyla SSCB, Bulgaristan, Çekoslovakya, Macaristan, Polonya ve Romanya temsilcilerinin katılımıyla 25 Ocak 1949’da Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi kuruldu. Teşkilata daha sonra Arnavutluk, Demokratik Almanya, Moğolistan ve Küba da katıldı.

Yukarıda özellikleri verilen kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Comecon
- B) Cominform
- C) NATO
- D) AET
- E) AB

15. 1949’da Batı Bloğunun NATO adıyla bir savunma ittifakı kurması üzerine Doğu Bloku ülkeleri Arnavutluk, Romanya, SSCB, Demokratik Almanya, Bulgaristan, Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan ortak savunma ve iş birliği amacıyla 14 Mayıs 1955’te bu paktı kurmuşlardır.

Yukarıda özellikleri verilen pakt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Comecon
- B) Cominform
- C) NATO
- D) Varşova
- E) AB

a. Batı Bloğunun Kuruluşu

16. ABD komünizmin yayılmasından endişe duyuyordu. SSCB'nin güçlenmesi Batı dünyasında özgür dünyaya yönelik bir tehdit olarak algılanıyordu. SSCB'nin Doğu Avrupa'da kurduğu hâkimiyetin ardından Türkiye'den toprak ve üs istemesi, Yunanistan'daki iç savaşa karışması ABD'yi SSCB'ye karşı daha etkin bir politika izlemeye yöneltti. İngiltere de bu politikada ABD'yi destekledi. ABD, SSCB'nin yayılmasını önlemeye yönelik olarak Doğu Blokunu kuşatma siyaseti izlemeye başladı. Bunu gerçekleştirmek için 12 Mart 1947'de bir doktrin ilan etti.

Bu doktrinin adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Marshall Planı
- B) Truman Doktrini
- C) Monroe Doktrini
- D) Eisenhower Planı
- E) Roosevelt Planı

17. Berlin'de SSCB'nin başlattığı abluka Batı Avrupa ülkelerinde ortak bir savunma teşkilatı kurulması çalışmalarını hızlandırdı. ABD'nin öncülüğünde 4 Nisan 1949'da İngiltere, Belçika, Hollanda, Fransa, Danimarka, İzlanda, İtalya, Lüksemburg, Norveç, Portekiz ve Kanada bir araya gelerek bir askeri örgüt kurdular.

Yukarıda özellikleri verilen kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Comecon
- B) Cominform
- C) NATO
- D) Varşova
- E) AB

18. Doğu ve Batı Bloklarının ortaya çıkması uluslararası ilişkileri tümüyle değiştirdi. Batı Bloku komünizmin yayılmasından Doğu Bloku ise çembere alınmaktan çekiniyordu. Her iki tarafın sahip olduğu nükleer silahlar iki blok arasında sıcak bir çatışma çıkması durumunda tüm dünyanın yok olacağı korkusuna neden oldu. Birçok devlet her iki taraftan biri ile yakınlaşmaya çalışırken sömürge durumunda olup bağımsızlığına kavuşan devletlerden bir kısmı da iki blok dışında üçüncü bir blok oluşturdu.

Yukarıda özellikleri verilen üçüncü blok aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bağlantısızlar Hareketi
- B) İlk blok
- C) Son Blok
- D) Yumuşama Hareketi
- E) Bağımsızlık Hareketi

2. Türkiye'nin Dış Politikası

19. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Millî Mücadele'den itibaren kurulan iyi ilişkileri bir yana bırakan bu devlet Türkiye'den üs ve toprak talebinde bulunmuş bu durum, iki devlet arasındaki münasebetlerin bozulmasına yol açmıştır. Bu durum karşısında Türkiye ABD ile ilişkilerini güçlendirmeye başlamıştır.

Üs ve toprak talebinde bulunan bu devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çin
- B) Ermenistan
- C) SSCB
- D) İngiltere
- E) Yunanistan

a. Türkiye'nin Avrupa Konseyine Girişi (12 Aralık 1949)

20. 12 Aralık 1949'da TBMM tarafından onaylanması ile Türkiye'nin üye olduğu kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Comecon
- B) Avrupa Konseyi
- C) NATO
- D) Varşova
- E) AB

b. Türkiye'nin Nato'ya Girişi

21. Kore'de Türk askerinin gösterdiği başarı ve Türkiye'nin jeopolitik önemi 1952'de Türkiye'nin aşağıdaki kuruluşa üye olmasını sağlamıştır?

- A) Comecon
- B) Cominform
- C) NATO
- D) Varşova
- E) AB

C. 1950'Lİ YILLARDA TÜRKİYE

1. Siyasi Gelişmeler

22. 14 Mayıs 1950'de yapılan genel seçimlerin ardından iktidara gelen parti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millet Partisi
- B) Demokrat Parti
- C) Millî Kalkınma Partisi
- D) Hürriyet Partisi
- E) Milli Selamet Partisi

23. Kıbrıs Türklerine yönelik Rumların baskısının arttığı bir ortamda Atatürk'ün Selanik'teki evine bomba atıldığı yönünde bir haber yayınlandı. Haberin ardından özellikle İstanbul'da 1955'te gayrimüslimlerin mal varlıklarına yönelik bir tahrip ve yağma hareketi gerçekleşti. Olayların ardından sıkıyönetim ilan edildi ve pek çok kişi tutuklandı.

Yukarıda özellikleri verilen olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 6-7 Eylül
- B) 12 Eylül
- C) 12 Mart
- D) 28 Şubat
- E) 27 Mayıs

24. Muhalefetin güç birliği yaparak birleşmesi üzerine DP öncülüğünde Vatan Cephesi kuruldu. Vatan Cephesi DP'nin halk tabanını genişletmek ve halkın desteğini arttırmak amacıyla kuruldu. Bu durum ülkedeki siyasî gerginliği daha da arttırdı. DP iktidarı 18 Nisan 1960'ta kendi milletvekillerinden oluşan ve olağanüstü yetkilere sahip bir komisyon kurdu.

Bu komisyonun adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tahkikat
- B) Soruşturma
- C) Araştırma
- D) Dörtlü Takrir
- E) Tekalif-i Milliye

2. Ekonomik ve Siyasi Gelişmeler

25. 1950’de yabancı ve yerli sermayenin sanayiye girmesini teşvik etmek amacıyla kurulan banka aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkiye Sınâî Kalkınma Bankası
- B) Sanayii ve Maadin Bankası
- C) Etibank
- D) Sümerbank
- E) Türkiye İş Bankası

26. Yeşilçam olarak adlandırılan ve Muhsin Ertuğrul’un Halıcı Kız, Ömer Lütfi Akad’ın Kanun Namına, Memduh Ün’ün Üç Arkadaş adlı yapıtlarıyla ön plana çıkan sanat dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Radyo
- B) Sinema
- C) Resim
- D) Heykeltraşlık
- E) Mimari

HAZIRLAYAN: ARİF ÖZBEYLİ